

دانشگاه صنعتی امیر کبیر
(پلی تکنیک تهران)

دانشکده مهندسی کامپیوتر

تمرین اول درس تصویرپردازي رقمي

دکتر رحمتي

غلامرضا دار ۴۰۰۱۳۱۰۱۸

بهار ۱۴۰۱

فهرست مطالب

سوال ۱ ۳
سوال ۲ ۸
سوال ۳ ۱۱
سوال ۴ ۱۶
سوال ۵ ۲۱

سوال (۱)

برای حل این سوال ابتدا عرض تصاویر را زوج میکنیم. سپس تصاویر را در جهت افقی به دو بخش مساوی تقسیم میکنیم. در نهایت با استفاده از تابع `image_mirror` پیاده سازی شده، برخی تصاویر را آینه میکنیم و در کنار تصاویر اصلی قرار میدهیم تا ترکیب های مورد نظر ساخته شود. در نهایت با استفاده از معیارهای `PSNR` , `SSIM` میزان شباهت تصاویر تولید شده و تصاویر اصلی را می‌سنجیم.

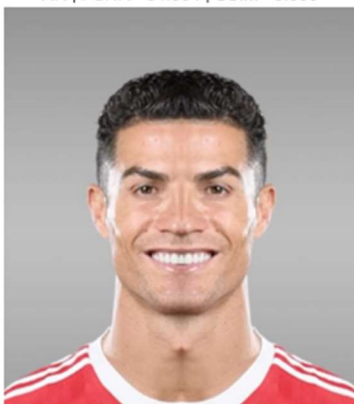

cristiano_ronaldo

LL | PSNR= 34.534 | SSIM= 0.850

RR | PSNR= 34.534 | SSIM= 0.850

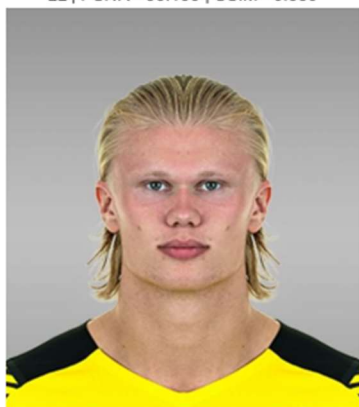

RL | PSNR= 31.523 | SSIM= 0.710

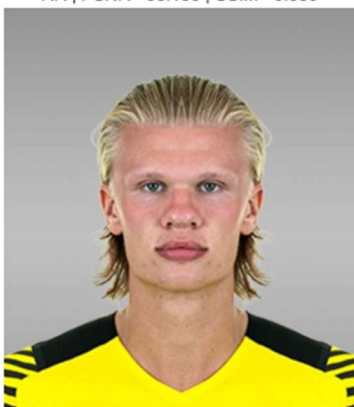

erling_haaland

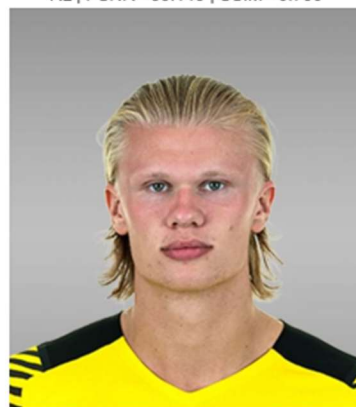
LL | PSNR= 36.155 | SSIM= 0.880

RR | PSNR= 36.155 | SSIM= 0.880

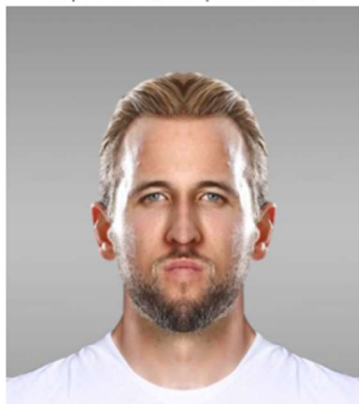

RL | PSNR= 33.145 | SSIM= 0.750

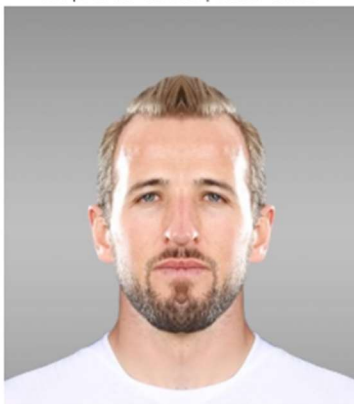

harry_kane

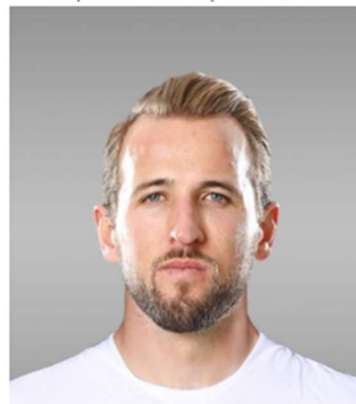
LL | PSNR= 35.529 | SSIM= 0.900

RR | PSNR= 35.529 | SSIM= 0.900

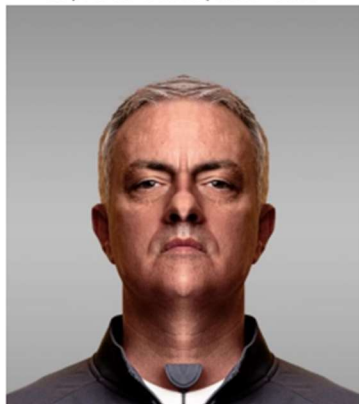

RL | PSNR= 32.519 | SSIM= 0.800

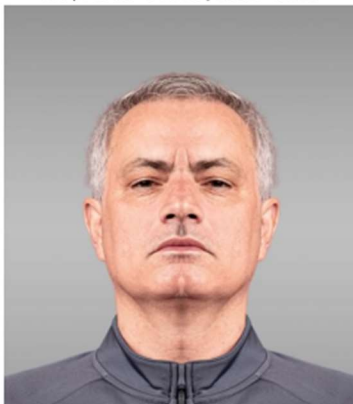

jose_mourinho

LL | PSNR= 34.552 | SSIM= 0.830

RR | PSNR= 34.552 | SSIM= 0.830

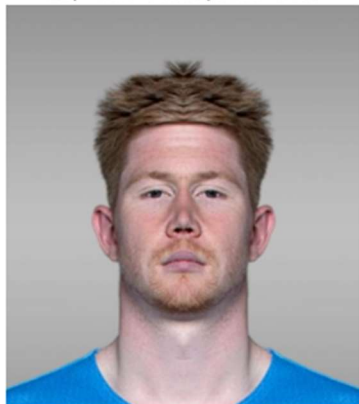

RL | PSNR= 31.541 | SSIM= 0.670

kevin_de_bruyne

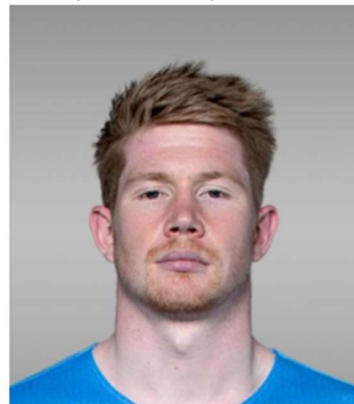
LL | PSNR= 34.959 | SSIM= 0.880

RR | PSNR= 34.959 | SSIM= 0.880

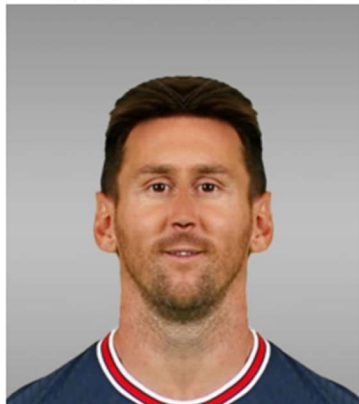

RL | PSNR= 31.949 | SSIM= 0.750

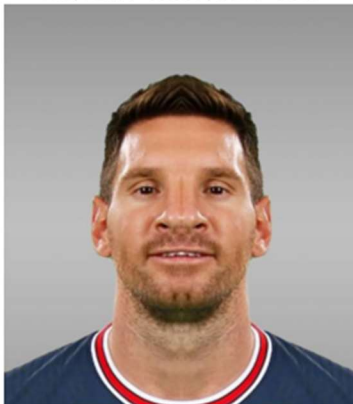

lionel_messi

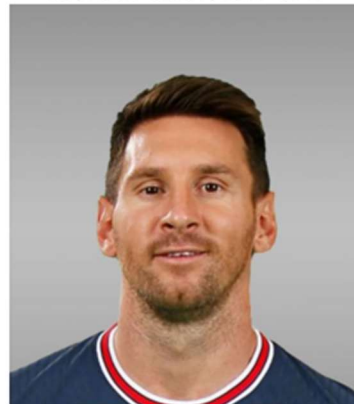
LL | PSNR= 35.334 | SSIM= 0.870

RR | PSNR= 35.334 | SSIM= 0.870

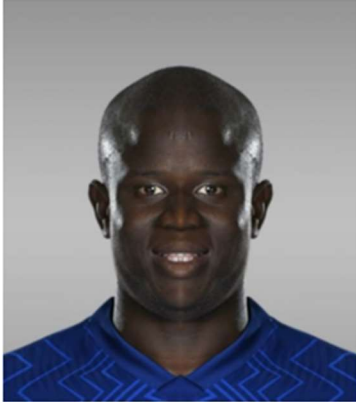

RL | PSNR= 32.324 | SSIM= 0.740

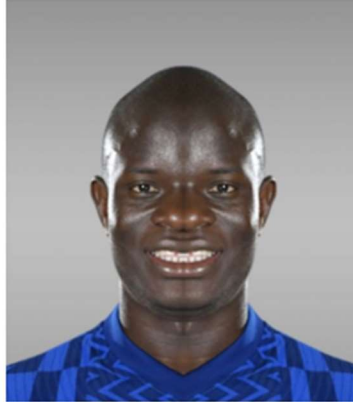

ngolo_kante

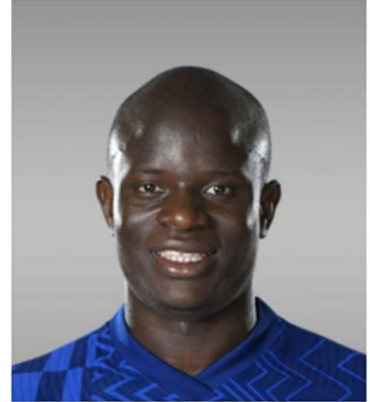
LL | PSNR= 34.554 | SSIM= 0.880

RR | PSNR= 34.554 | SSIM= 0.880

RL | PSNR= 31.543 | SSIM= 0.750

pep_guardiola

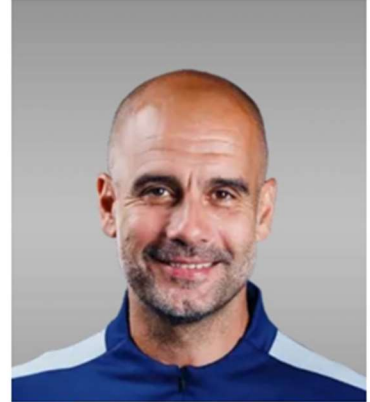
LL | PSNR= 34.773 | SSIM= 0.880

RR | PSNR= 34.773 | SSIM= 0.880

RL | PSNR= 31.763 | SSIM= 0.760

jurgen_klopp

LL | PSNR= 35.009 | SSIM= 0.850

RR | PSNR= 35.009 | SSIM= 0.850

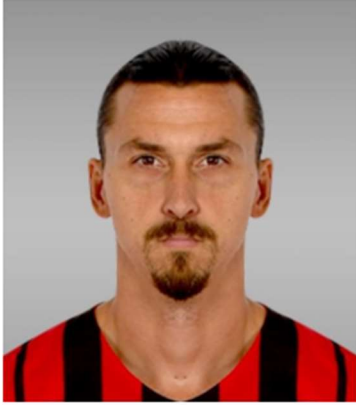

RL | PSNR= 31.998 | SSIM= 0.700

zlatan_ibrahimovic

LL | PSNR= 34.723 | SSIM= 0.880

RR | PSNR= 34.723 | SSIM= 0.880

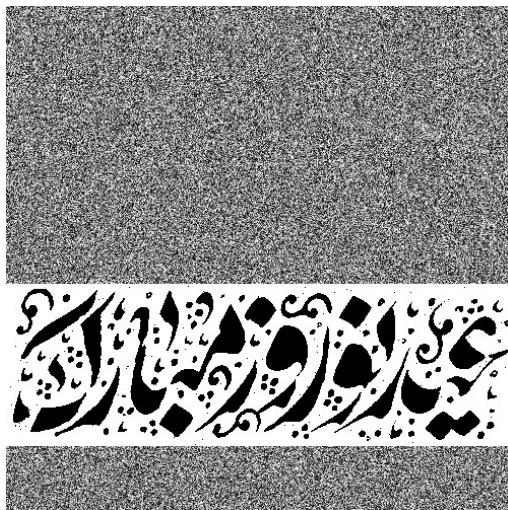

RL | PSNR= 31.713 | SSIM= 0.770

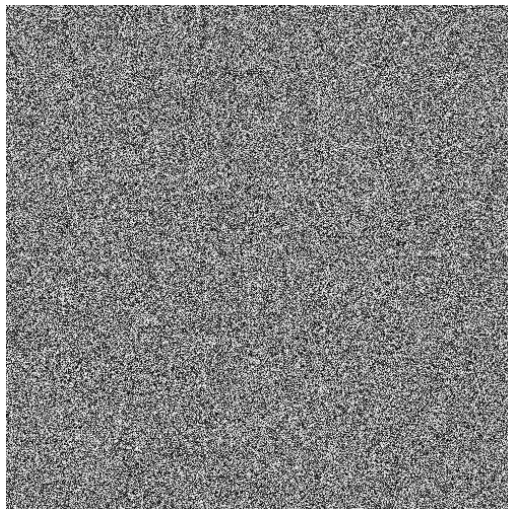

سوال ۲)

الف) طبق توضحات صورت سوال تصویر دوم را بر روی تصویر اول در جهت عمودی میلغزانیم. در هر مرحله دو تصویر را از هم کم میکنیم و نتیجه را ذخیره میکنیم. به دلیل اینکه تصاویر ۵۰۰ پیکسل ارتفاع داشتند، در کل ۱۰۰۰ حالت پیش می آید(500- تا 500+). در نهایت در تصویر ۵۵۲ ام با پیغام مخفی "عید نوروز مبارک" روبرو میشویم.

سایر تصاویر صرفاً نویز هستند.

ب) برای این سوال ابتدا تصویر پیغام را به اندازه تصویر اصلی در می‌آوریم، سپس آن را دودویی می‌کنیم تا بتوانیم با دو مقدار ۰ و ۲۵۵ آن را در تصویر اصلی کدگذاری کنیم.

سپس به بررسی الگوریتم Decode می‌پردازیم و متوجه می‌شویم که نحوه کار این الگوریتم به این صورت است که ابتدا کانال قرمز و آبی تصویر حاوی پیغام مخفی را با هم جمع می‌کند و قدرمطلق می‌گیرد. آنگاه با توجه به زوج یا فرد بودن هر مقدار در این تصویر جدید، تصمیم می‌گیرد که پیغام مخفی در پیکسل متناظر با هر مقدار ۲۵۵ است یا ۰.

بنابراین برای طراحی الگوریتم Encode باید طوری تصویر اصلی را تغییر دهیم که پس از انجام شدن مراحل بالا پیکسل متناظر با هر مقدار در تصویر خروجی، همان مقداری داشته باشد که تصویر پیغام دارد. با این تفاسیر کاری که در نهایت انجام شد این بود که ابتدا کانال آبی و قرمز در تصویر اصلی با هم جمع شدند و قدرمطلق آن حساب شد (image_mid). سپس به ازای هر پیکسل در این تصویر، پیکسل متناظر در تصویر پیغام بررسی شد، اگر آن پیکسل سیاه بود باید پیکسل متناظر در تصویر image_mid فرد می‌بود و اگر سفید بود زوج. برای تعدادی از پیکسل‌ها به طور اتفاقی این رابطه برقرار بود اما برای پیکسل‌هایی که این رابطه برایشان برقرار نبود یک واحد به مقدار کانال آبی تصویر اضافه یا کم کردیم (اعداد زوج و فرد با تغییر یک واحد به یکدیگر تبدیل می‌شوند). در نهایت تصویر پیغام در تصویر اصلی جاگذاری شد.

در تصویر زیر می‌توانید تصویر اصلی پس از مرحله Encoding را مشاهده کنید که طبق خواسته سوال تغییر ظاهری ناچیزی دارد.

در نهایت پس از Decode کردن تصویر بالا با الگوریتم ذکر شده، پیغام پنهان شده نمایان شد.

Encode Algorithm

```
1 img_mid = abs(img[:, :, 0] - img[:, :, 2])
2
3 for i in range(0, msg.shape[0]):
4     for j in range(0, msg.shape[1]):
5
6         # Encode white pixels
7         if msg_thresh[i, j] == 255:
8             if img_mid[i, j] % 2 == 1: # odd
9                 if img[i, j, 0] == 255:
10                     img[i, j, 0] -= 1
11                 else:
12                     img[i, j, 0] += 1
13
14         # Encode black pixels
15         if msg_thresh[i, j] == 0:
16             if img_mid[i, j] % 2 == 0: # even
17                 if img[i, j, 0] == 0:
18                     img[i, j, 0] += 1
19                 else:
20                     img[i, j, 0] -= 1
21
```

[10] ✓ 19.1s

Decode Algorithm

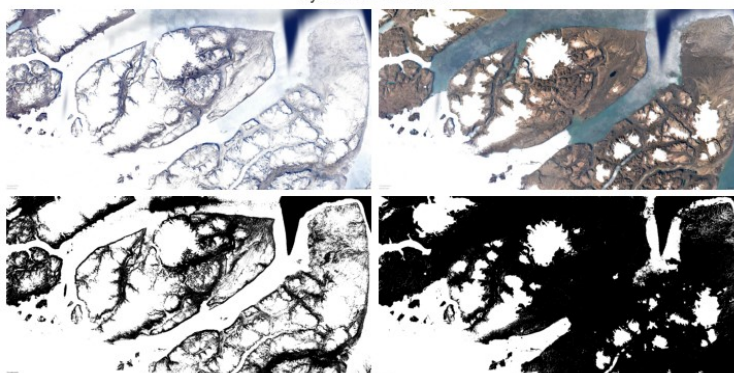
```
1 img_mid = abs(img[:, :, 0] - img[:, :, 2])
2
3 # Decoding Result
4 result = np.zeros_like(img)
5
6 for i in range(0, result.shape[0]):
7     for j in range(0, result.shape[1]):
8         if img_mid[i, j] % 2 == 0:
9             # if even --> white
10             result[i, j] = 255.0
11         else:
12             # if odd --> black
13             result[i, j] = 0.0
14
15
```

13] ✓ 27.4s

سوال (۳)

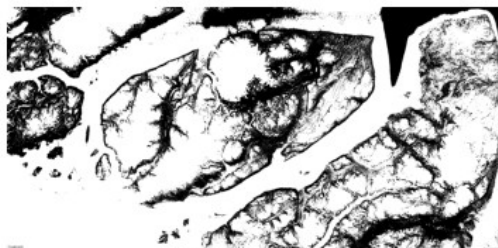
الف) در این بخش از سوال برای بدست آوردن درصد یخ آب شده بین سالهای ۲۰۲۰ تا ابتدا پیکسل های یخ تصویر اول و دوم را تشخیص می‌دهیم سپس از هم کم می‌کنیم (این تفاضل، پیکسل های مرتبط با یخ آب شده است). برای بدست آوردن پیکسل های یخ/برف در این تصاویر با استفاده از Threshold هایی برای Brightness , Saturation پیکسل ها، پیکسل های متناظر با یخ را جدا کردیم. برای محاسبه درصد یخ آب شده نیز تعداد پیکسل های تفاضل (آب شده) را بر تعداد پیکسل های یخ تصویر مربوط به سال ۲۰۰۰ تقسیم می‌کنیم.

Mylius-Erichsen Land

Mylius-Erichsen Land - Difference

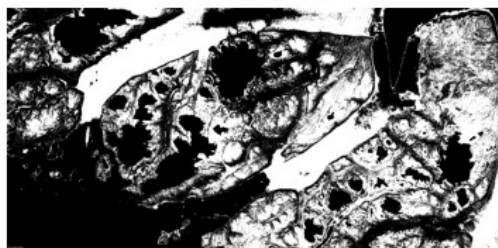
2000 : 70.86 %

2020 : 31.50 %

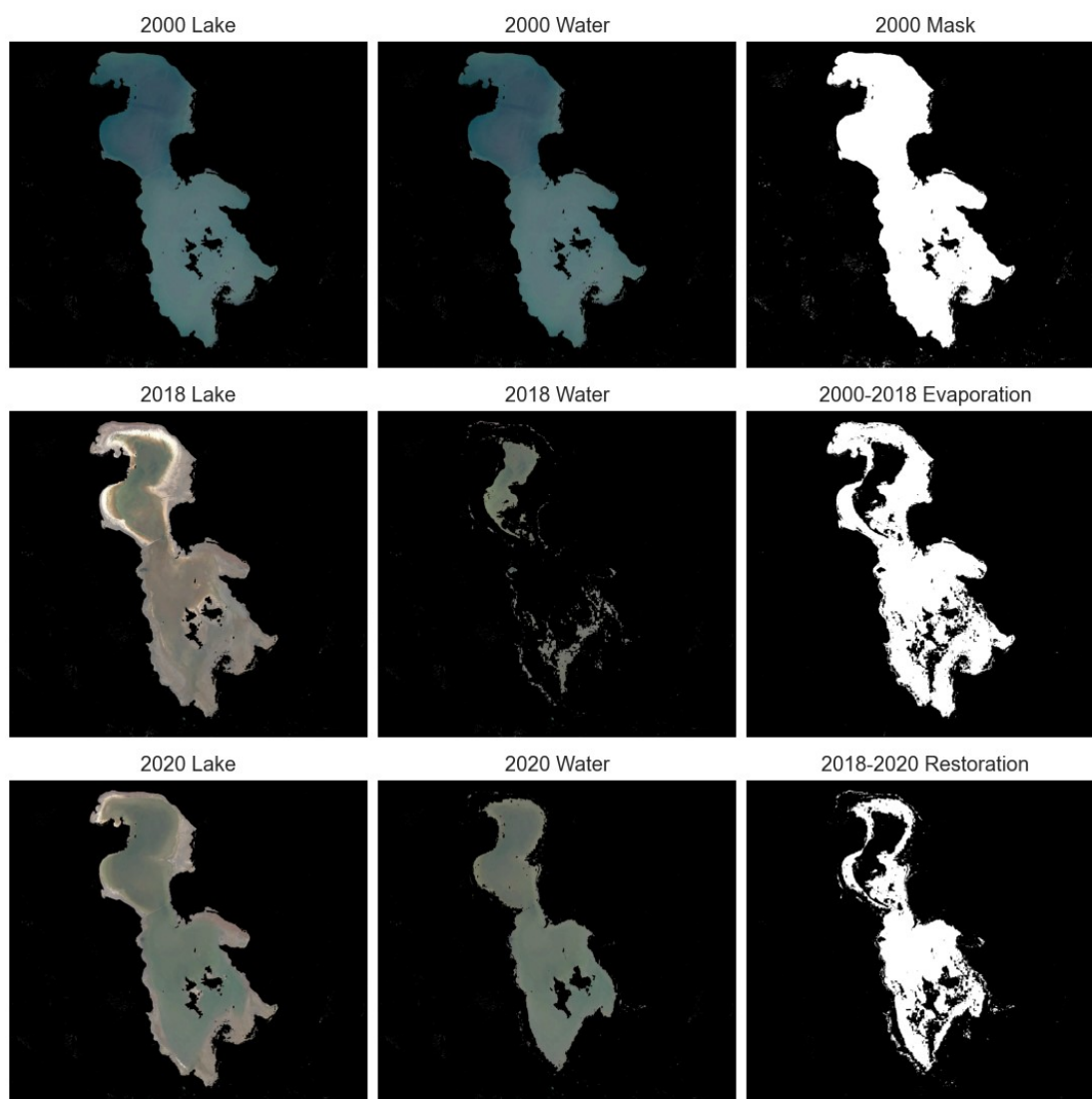
difference : 40.39 %

همانطور که در تصاویر میبینید حدود ۷۱ درصد تصویر در سال ۲۰۰۰ با یخ پوشیده بود. اما این عدد در سال ۲۰۲۰ به ۳۱ درصد رسید. در نهایت لازم به ذکر است که میزان ۵۷ درصد یخ در طی این ۲۰ سال ذوب شده است.

ب) برای تعیین میزان آب موجود در دریاچه ارومیه از روش دیگری استفاده کردیم. ابتدا تصاویر مربوط به این دریاچه را به فضای HSV بردیم و سپس پیکسل‌هایی که در یک بازه مخصوص (مختص رنگ آب دریاچه) قرار می‌گرفتند را جدا کردیم. همچنین تصویر سال ۲۰۱۸ به دلیل خشکسالی زیاد کمی چالشی بود. یکی از چالش‌های این تصویر شبیه بودن رنگ آب دریاچه و درخت‌های اطراف بود. به همین دلیل از ناحیه مربوط به آب دریاچه در سال ۲۰۰۰ به عنوان ماسک استفاده کردیم و ناحیه مربوط به دریاچه ارومیه را از پس زمینه جدا کردیم. این کار جداسازی آب از قسمت خشک دریاچه را بسیار راحت‌تر کرد. در نهایت با انجام عمل تفریق میزان آب خشک شده بین سالهای ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۸ و هم چنین میزان آب بازیابی شده بین سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۲۰ را محاسبه کردیم.

Lake Urmia Extracted

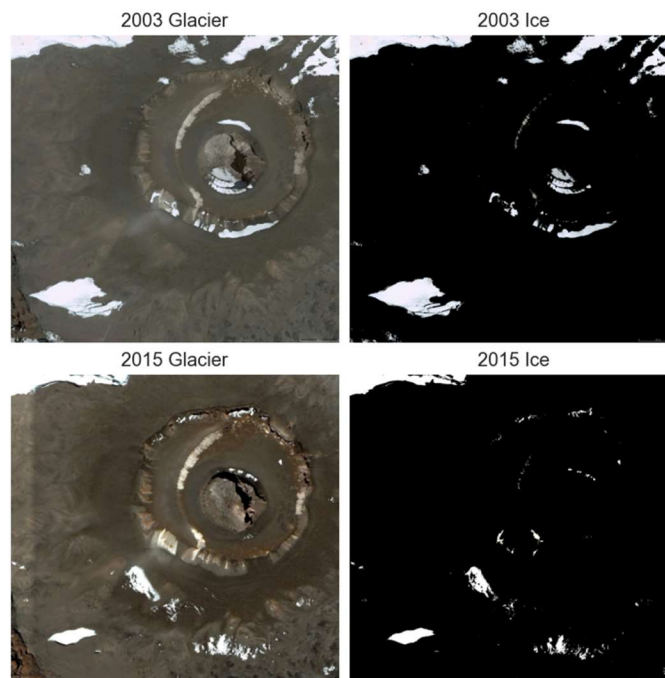

نتایج موردنیاز برای بخش ب و ج سوال را در تصویر زیر مشاهده میکنید.

```
Urmia 2000 Lake Volume: 13.565 km^3
Urmia 2018 Lake Volume: 0.525 km^3
Urmia 2020 Lake Volume: 2.866 km^3
B) Volume of water evaporated between 2000 & 2018: -13.040 km^3
C) Percentage of water restored between 2018 & 2020: 17.257 %
```

د) این بخش شباهت بسیار زیادی به تصویر اول داشت و از همان تکنیک ها برای جداسازی یخ/برف استفاده کردیم.

Glacier Ice Extracted

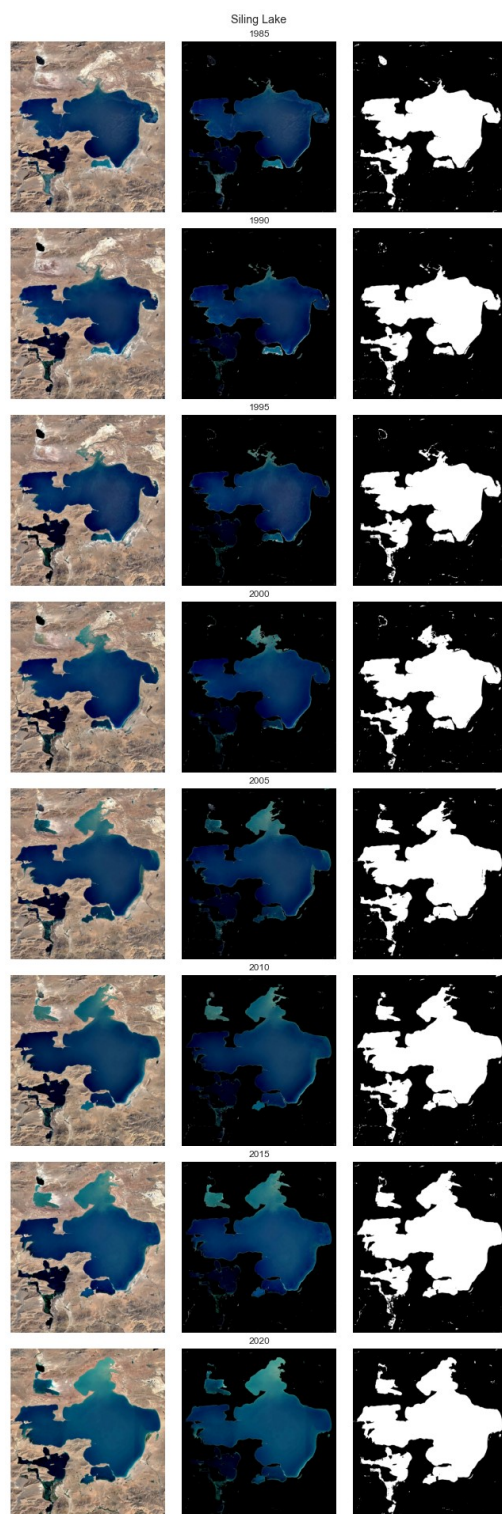

همچنین میزان یخ موجود در سال ۲۰۰۳ و ۲۰۱۷ و میزان یخ ذوب شده بین این دو سال را در تصویر زیر مشاهده میکنید.

```
Glacier 2003 Ice Volume: 1125715.026 m^3
Glacier 2015 Ice Volume: 316716.924 m^3
D) Volume of Ice melted between 2003 & 2015: 808998.103 m^3
```

نکته: در این بخش از سوال به اشتباه به جای سال ۲۰۱۷ عدد ۲۰۱۵ در تصاویر وارد شده است که صرفاً اشتباه تایپی می باشد.

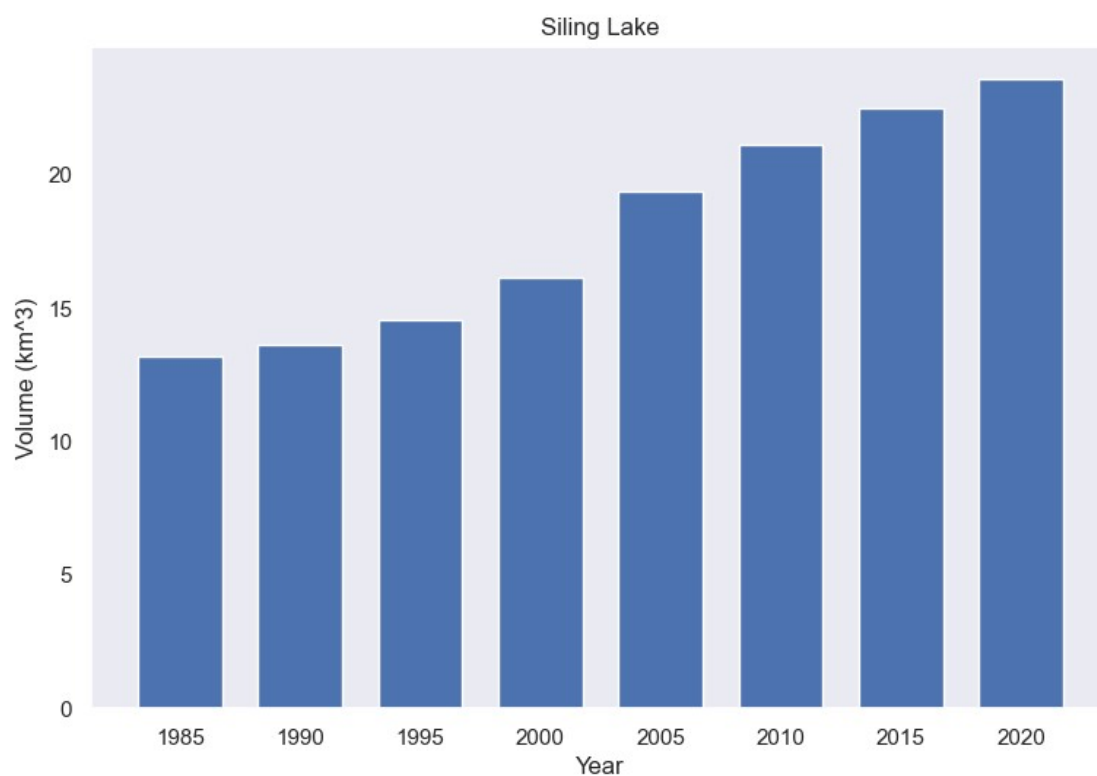
هـ) در این بخش مانند بخش دریاچه ارومیه ابتدا تصویر را به فضای HSV بردیم و با مشخص کردن بازه ای، به جداسازی پیکسل های متناظر با آب پرداختیم. نتیجه جداسازی آب در هر تصویر را میتوانید در شکل زیر مشاهده کنید.

سپس به محاسبه میزان آب موجود در دریاچه در سال های مختلف پرداختیم.

```
Siling Lake 1985 Volume: 13.199 km^3  
Siling Lake 1990 Volume: 13.629 km^3  
Siling Lake 1995 Volume: 14.533 km^3  
Siling Lake 2000 Volume: 16.121 km^3  
Siling Lake 2005 Volume: 19.348 km^3  
Siling Lake 2010 Volume: 21.135 km^3  
Siling Lake 2015 Volume: 22.514 km^3  
Siling Lake 2020 Volume: 23.590 km^3
```

نمودار ستونی مربوط به میزان آب موجود در دریاچه، در سالهای مختلف را میتوانید در شکل زیر مشاهده کنید. میزان آب این دریاچه در ۳۵ سال گذشته افزایش حدود ۷۸ درصدی داشته است.

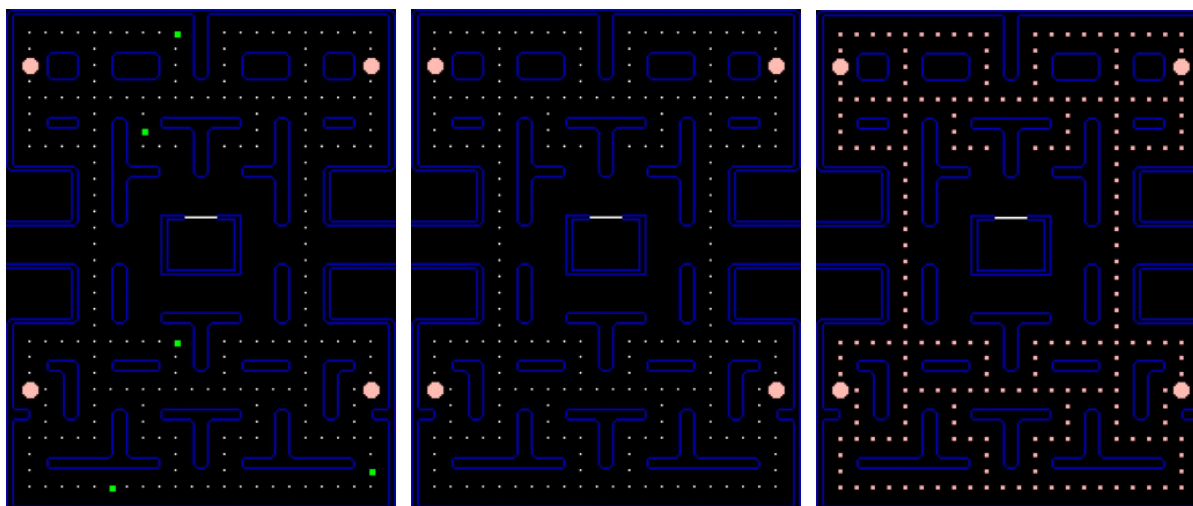

سوال ۴)

این سوال زمان برترین سوال این تمرین بود. ابتدا نیاز بود بررسی هایی انجام بدهیم تا با مسئله و جزئیات آن بیشتر آشنا شویم. طی بررسی های انجام شده متوجه شدیم که فاصله بین هر دو دایره صورتی رنگ ۸ پیکسل بود نه ۱۲ پیکسل (طبق ادعای سوال). به همین دلیل تصمیم بر آن شد قدم های کاراکترها به جای ۳ پیکسل به اندازه ۲ پیکسل باشند که در هر ۴ قدم، پکمن به یک دایره جدید برسد. در ابتدای حل این سوال تصاویر را لود کردیم و یک تابع کمکی برای فراخوانی تصاویر مختلف با استفاده از اسم ایجاد کردیم.

```
1 def get_image(name):
2     for i, n in enumerate(names):
3         if n == name:
4             return images[i]
5     return None
```

سپس تصویر maze را فراخوانی کردیم و با حرکت بر روی پیکسل های تصویر و مقایسه رنگ پیکسل ها با رنگ صورتی، موقعیت دایره های صورتی را استخراج کردیم (پیکسل های سفید). در نهایت به صورت رندوم ۵ عدد از این نقاط را به عنوان موقعیت اولیه کاراکترهای بازی انتخاب کردیم (نقاط سبز رنگ).

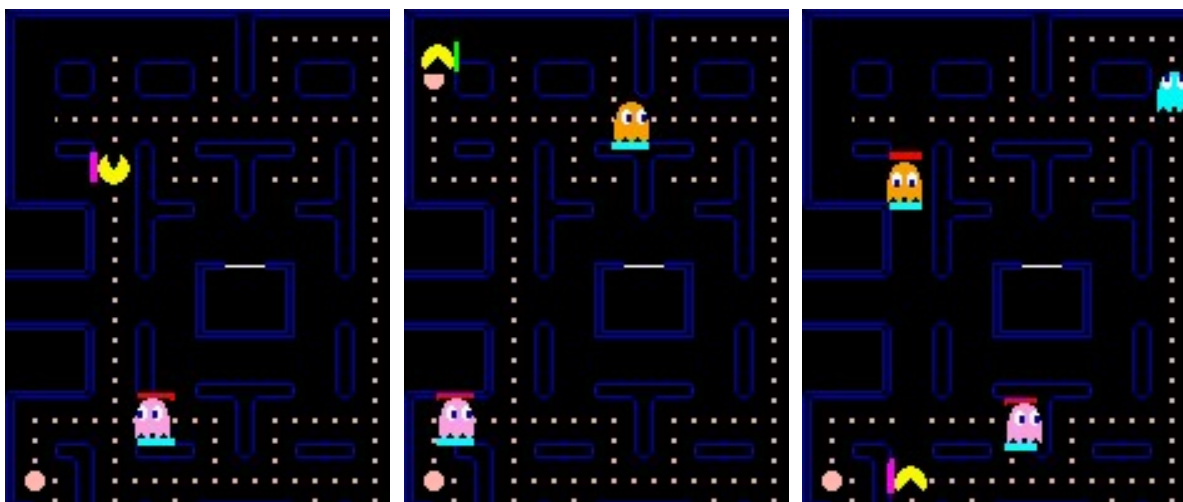

در مرحله بعد، دو کلاس برای کاراکترهای شب و پکمن ایجاد کردیم. این دو کلاس وظیفه نگهداری و بروزرسانی ویژگی‌هایی مانند موقعیت، حالت، جهت و ... را بر عهده داشتند. همچنین این کلاس‌ها با گرفتن نقشه بازی به عنوان ورودی و با کمک تابع **Render** خود، کاراکترها را بر روی نقشه رسم می‌کردند.

برای حذف کردن دایره‌های صورتی به محض خورده شدن توسط پکمن، قبل از حرکت دادن پکمن یک ناحیه مشکی رنگ به اندازه آن را بر روش نقشه رسم می‌کردیم. این کار باعث میشد دایره‌های صورتی رنگی که توسط پکمن خورده میشدند در فریم‌های بعدی حذف شده باشند. لازم به ذکر است که نقشه بازی در هر فریم به شکلی که ذکر شد بروزرسانی میشد و به فریم بعد پاس داده میشد تا حالت فریم‌های قبل به فریم‌های بعد انتقال پیدا کند.

از دیگر کارهایی که نیاز بود انجام شود، تشخیص تصادم یا **Collision Detection** بود. همانطور که در تصویر بالا و همچنین تصاویر دیگر ببینید، ناحیه‌هایی به پهنای ۳ پیکسل، دورتادور کاراکترها در نظر گرفته شد و اگر در این نواحی پیکسلی با رنگ آبی (دیوار) موجود بود یک برخورد در آن جهت تشخیص داده میشد و یک سری اتفاقات می‌افتاد. از جمله این اتفاقات ها رسم کردن یک ناحیه مستطیلی رنگی در محل برخورد و حذف کردن جهت برخورد از جهت‌های مجاز برای حرکت بعدی کاراکتر بود.


```
Main

1 maze_img = maze_img_org.copy()
2 new_maze_img, pacman, ghosts = init_game(maze_img)
[374]

▷ ▾
1 for i in range(1,500):
2     new_maze_img, pacman, ghosts, isalive = gen_demo(new_maze_img, pacman, ghosts, i)
3     if not isalive:
4         print("Game Over", i)
5         break
[377]

</> Game Over: 202
```

در ابتدای هر فریم، هر کاراکتر با توجه به جهت های مجازی که برایش باقی مانده است، جهتی را به صورت تصادفی برمیگزیند و به اندازه ۲ پیکسل در آن جهت حرکت میکند. همچنین با توجه به اطلاعات موجود در طرح سوال، تصویر مربوط به کاراکتر ها تغییر میکند (برای القای حس راه رفتن کاراکترها). اگر این کاراکتر خود پکمن باشد، یک سری اتفاقات دیگر نیز رخ میدهد. به عنوان مثال توپ صورتی زیر کاراکتر حذف میشود و همچنین برخورد با تک تک شبح ها بررسی میشود و در صورت برخورد با شبح ها بازی به اتمام میرسد.

در فایل های ارسالی تمرین یک ویدیو از اجرای بازی موجود است. در صفحه های بعد نیز تعدادی از فریم های بازی ارائه خواهد شد.

(C) ویدیوی اجرای بازی در کنار فایل ارسالی قرار دارد.

سوال ۵)

الف) یکی از کارهایی که چشم انسان انجام میدهد Brightness Adaptation است که به هنگامی که از یک محیط تاریک به یک محیط روشن میرویم رفته رفته تصویری که میبینیم روشن میشود تا به چشم آسیب نرسد.

ب) سنسور موبایل S22 از نوع tetracell است به این معنی که هر ۴ پیکسل مجاور را با هم ترکیب میکند و یک پیکسل تولید میکند. در نهایت تصاویر ذخیره شده با دوربین S22 دارای رزولوشن 12MP خواهد بود. بنابراین رزولوشن تصاویر گرفته شده با دوربین های این دو دستگاه یکسان خواهد بود.

رزولوشن تصاویر گرفته شده با آیفون ۱۳ برابر با 4032×4032 است و رزولوشن تصاویر گرفته شده با S22 برابر با 4000×300 است.

کیفیت تصاویر یک معیار کمی است و به همین دلیل قابل مقایسه نمی باشد. اما با این حال تصاویر گرفته شده با دوربین S22 مقداری پررنگ تر و مصنوعی تر به نظر میرسند. این تفاوت میتواند به دلیل انجام پس پردازش هایی روی تصاویر گرفته شده توسط این دستگاه باشد.

به دلیل وجود الگوریتم های فشرده سازی و عملکرد Adaptive آنها، حجم تصاویر گرفته شده با این دو دوربین ثابت نیست و با توجه به پیچیدگی صحنه و میزان نویز و جزئیات موجود، متفاوت است. اما به طور کلی حجم تصاویر گرفته شده با هر دو دستگاه حدود ۱۰ مگابایت است.

ج) برای تبدیل تصاویر RGB به Grayscale میتوان از رابطه زیر استفاده کرد.

$$Grayscale = \alpha R + \beta G + \gamma B$$

اما همانطور که میدانیم بدون دانستن مقادیر B, G نمیتوان صرفاً با داشتن مقدار Grayscale مقدار R را بازیابی کرد.

به شکل مشابه بدون دانستن مقادیر R, B نمیتوان صرفاً با داشتن مقدار Grayscale مقدار G را بازیابی کرد.

و همچنین بدون دانستن مقادیر R, G نمیتوان صرفاً با داشتن مقدار Grayscale مقدار B را بازیابی کرد.

د) Resampling: وقتی یک تصویر را Scale یا Rotate یا ... میکنیم، نیاز است با اضافه و کم کردن پیکسل هایی، تصویر حاصل را تولید کنیم.

Sub-sampling: یک روش برای کاهش اندازه و حجم تصویر است که با انتخاب هر n آمین پیکسل باعث می شود اندازه نهایی تصویر کاهش بیابد.

ه) بله فضاهای رنگی مختلف در محاسبه میزان شباهت تصاویر تاثیر دارند. فضای رنگی L^*a^*b و YUV به دلیل اینکه بر اساس Perception انسان ساخته شده اند برای این منظور مناسب تر اند. در این فضاها، تغییر اندکی در مقدار عددی رنگ، تاثیر اندکی در رنگ Perceive شده دارد. بنابراین محاسبه فاصله اقلیدسی بین دو رنگ در این فضاها تقریباً برابر با تفاوت Perceive شده این دو رنگ است.

فضای رنگی RGB, CMYK این ویژگی را ندارند و دو رنگ با فاصله اقلیدسی بسیار کم میتوانند از لحاظ بصری بسیار متفاوت باشند. تصاویر سطح خاکستری نسبت به تصاویر L^*a^*b و YUV میزان داده کمتری دارند و به همین دلیل نتیجه ضعیف تری خواهند داد. فضاهای HSV و HSL نیز در وسط قرار دارند و میتوان با استفاده از تکنیک هایی از این فضا برای تعیین میزان شباهت تصاویر استفاده های خوبی کرد.